

Viestintäviraston strategia vuosille 2009-2015

Hyväksytty Viestintäviraston johtoryhmässä 17.12.2008

17.12.2008
DOHA 503271

1. JOHDANTO	3
2. STRATEGISET PAINOPISTEET JA TOIMINNALLISET LINJAUKSET	5
2.1. Kuluttajat ja kansalaiset	5
2.2. Elinkeinoelämän kilpailukyky	7
2.3. Yhteiskunnan toimivuus	9
2.4. Ympäristö	11

VIESTINTÄVIRASTON STRATEGIA 2009 - 2015

1. STRATEGISET PAINOPISTEET

Viestintäviraston visio ja missio

Visio

Monipuoliset, toimivat ja turvalliset viestintäyhteydet ja -palvelut kaikilla Suomessa.

Missio

Viestintävirasto rakentaa toimivaa ja turvallista tietoyhteiskuntaa kansalaisten ja elinkeinoelämän hyväksi.

Strategiset painopisteet ja toiminta-alueet 2009-2015

Viestintäviraston painopisteet strategiakaudella 2009-2015 ovat kuluttajat ja kansalaiset, elinkeinoelämän kilpailukyky ja yhteiskunnan toimivuus. Viraston merkittävimmät toiminta-alueet ovat viestintäverkot, viestintämarkkinat, viestintäpalvelut, tietoturvasuus, radiotaajuudet sekä Yleisradion rahoituksen turvaaminen. Viestintävirasto ottaa kaikessa toiminnassaan ja kehitystyössään huomioon ympäristönäkökohdat.

Viestintäviraston painopisteet ja toiminta-alueet

Viestintäviraston toiminnalliset linjaukset on esitetty tämän asiakirjan luvussa 2. Linjausten mukaiset toimenpiteet esitetään viraston toiminta- ja taloussuunnitelmassa sekä tulokortissa.

Kuluttajat ja kansalaiset

Kansalaisten käytettävissä on toimivat ja turvalliset tietoliikenneyhteydet sekä monipuoliset viestintäpalvelut kaikkialla Suomessa.

Kansalaisilla on riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet käyttää sähköisen viestinnän palveluja. Sähköinen asiointi ja luottamus tietoyhteiskunnan toimintakykyyn lisääntyvät.

Elinkeinoelämän kilpailukyky

Kilpailun toimivuutta edistämällä tehostetaan viestintämarkkinoiden toimintaa ja kannustetaan yrityksiä kotimaisiin investointeihin. Tämä lisää viestintätoimialan tuottavuutta ja kilpailukykyä.

Teknisesti laadukkaat ja turvalliset viestintäverkot sekä tehokkaassa käytössä olevat radiotaajuudet parantavat elinkeinoelämän kilpailukykyä.

Yhteiskunnan toimivuus

Yhteiskunnan käytössä on turvallinen ja toimiva sähköisen viestinnän infrastruktuuri. Viestintäverkot ja niissä tarjottavat viestintäpalvelut ovat keskenään yhteentoimivia.

Viestintävirastosta kehittyy kansallinen tietoturvallisuusviranomainen, joka tuottaa tietoturvallisuuspalveluja kattavasti koko yhteiskunnan tarpeisiin. Ilmeneviin ongelmiin puututaan välittömästi, ja kansallinen kyky suojautua uhilta on erittäin hyvä.

Postipalveluverkko on valtakunnallinen ja postinkulku häiriötöntä.

Yleisradion lakisääteisten tehtävien rahoitus turvataan.

2. TOIMINNALLISET LINJAUKSET

2.1. Kuluttajat ja kansalaiset

Kansalaisten käytettävissä on toimivat ja turvalliset tietoliikenneyhteydet sekä monipuoliset viestintäpalvelut kaikkialla Suomessa.

Kansalaisilla on riittävät tiedolliset ja taidolliset valmiudet käyttää sähköisen viestinnän palveluja. Sähköinen asiointi ja luottamus tietoyhteiskunnan toimintakykyyn lisääntyvät.

Toiminnalliset linjaukset

Laadukkaat ja kohtuuhintaiset viestintäpalvelut kaikille kansalaisille

Viestintävirasto

- varmistaa laadukkaiden ja kohtuuhintaisten tele- ja postipalvelujen tasa-arvoisen saatavuuden ja toimintavarmuuden, ns. yleispalvelun, kaikille kansalaisille heidän vakituksessa asuinpaikassaan.
- edistää kilpailua viestintämarkkinoilla ja sääntelee tukkumarkkinoita tehokkaasti ja vaikuttaa näin välillisesti kuluttajien vähittäishintoihin.

Nopeat ja toimivat viestintäyhteydet ja -palvelut kansalaisille

Viestintävirasto

- edistää nopeiden ja toimivien laajakaistayhteyksien tarjontaa. Vuoden 2010 loppuun mennessä kaikkiin suomalaisiin kotitalouksiin on mahdollisuus hankkia vähintään 1 Mbit/s:n laajakaistaliittymä.
- edistää viestintäpalvelujen yhteentoimivuutta.
- huolehtii siitä, että kansalaisten käyttämät langattomat yhteydet ovat häiriöttömiä.
- kasvattaa aktiivisesti yksityishenkilöiden osuutta fi-verkkotunnuksen haltijoina.
- pitää televerkon numerointijärjestelmän käyttäjäystävällisenä.
- huolehtii siitä, että kuluttajat voivat siirtää puhelinnumerosa joustavasti ja ilman ylimääräisiä viiveitä operaattorilta toiselle.

Kansalaisten oikeuksien turvaaminen viestintäpalvelujen käyttäjinä

Viestintävirasto

- turvaa kuluttajien oikeuksia valvomalla, että teleyritysten viestintäpalvelujen sopimusehdot ovat kohtuullisia kuluttajille.
- edistää kansalaisten luottamusta viestintäpalveluihin valvomalla laskutuksen oikeellisuutta ja muiden kuluttajia koskevien viestintäsäädösten toteutumista.
- varmistaa, että kansalaisille on tarjolla riittävästi selkeää ja ajankohtaista, järjestelmälliseen seurantaan perustuvaa tietoa viestintäpalvelujen hinnoista ja laadusta sekä muista ominaisuuksista.
- lisää yritysten neuvontaa ja ohjeistusta, jotta kuluttajien oikeuksia koskevat pelisäännöt saadaan kattavasti toimialan tietoon.

Kansalaisille on tarjolla häiriöttömästi toimivia ja vaatimustenmukaisia radio- ja telepäätelaitteita

Viestintävirasto

- valvoo radio- ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuutta ja puuttuu esille tuleviin ongelmiin nopeasti.
- opastaa kuluttajia, laitevalmistajia ja maahantuojia radio- ja telepäätelaitteiden vaatimustenmukaisuudesta.

Monipuolisen median turvaaminen kaikille kansalaisille

Viestintävirasto

- turvaa sisältö- ja verkkotoimijoiden toimintaedellytykset siten, että kansalaisille on tarjolla laadukkaita mediapalveluja kohtuukustannuksin ja monipuolisesti riippumatta käytetystä laite- tai jakelutavasta.
- valvoo lapsille haitallisten tv-ohjelmien esitysaikoja ja haitallisista ohjelmista varoittamista.
- kerää tietoa kuluttajien medialukutaidon tasosta ja käsityksistä mediaan liittyvistä haitoista. Tutkimustulosten avulla tuetaan toimialan itsesääntelyä ja jaetaan tietoa lapsille, vanhemmille ja opettajille.
- osallistuu aktiivisesti kansalaisten medialukutaidon kehittämistä koskevaan yhteistyöhön.
- turvaa Yleisradion rahoituksen parlamentaarisen työryhmän hyväksytyjen esitysten mukaisesti.

Kansalaisten tietoturva- ja tietosuojatietoisuuden lisääminen sekä viestinnän luottamuksellisuuden varmistaminen

Viestintävirasto

- edistää kansalaisten luottamusta viestintäverkkoihin ja tietoyhteiskunnan palveluihin tarjoamalla ennakoivia ratkaisu- ja varoituspalveluja tietoturva- ja tietosuojauhkien hallintaan.
- tuottaa käyttäjille kansalaisryhmittäin sovitettua tietoa, tietoturvapalveluja ja turvallisen verkkoasioinnin malleja ja suosituksia.
- edistää sähköisen allekirjoituksen ja -tunnistamisen käyttöä.
- tarjoaa yrityksille ja kansalaisille tietoturvallisuuden tilannekuvaa.
- koordinoi Kansallista Tietoturvapäivä -hanketta.

Viestintäviraston palvelujen kehittäminen

Viestintävirasto

- tarjoaa laadukkaita ja asiakkaiden tarpeisiin perustuvia asiantuntijapalveluja ja sähköisiä asiointipalveluja.
- kehittää palveluprosessejaan turvatakseen viraston palvelujen saatavuuden ja laadun.

2.2. Elinkeinoelämän kilpailukyky

Kilpailun toimivuutta edistämällä tehostetaan viestintämarkkinoiden toimintaa ja kannustetaan yrityksiä kotimaisiin investointeihin. Tämä lisää viestintätoimialan tuottavuutta ja kilpailukykyä.

Teknisesti laadukkaat ja turvalliset viestintäverkot sekä tehokkaassa käytössä olevat radiotaajuudet parantavat elinkeinoelämän kilpailukykyä.

Toiminnalliset linjaukset

Markkinoiden toimivuuden varmistaminen

Viestintävirasto

- analysoi kilpailutilanteen säännöllisin väliajoin merkityksellisillä viestintämarkkinoilla. Analyysin perusteella nimetään huomattavan markkinavoiman yritykset ja asetetaan niille tarvittavat velvollisuudet kilpailun toimivuuden edistämiseksi.
- seuraa säänneltyjen tuotteiden hinta- ja kustannuskehitystä sekä julkaisee tarvittaessa ohjeita ja suosituksia kohtuullisena pidettävästä hinnoittelusta.
- edistää kilpailun avautumista postipalvelumarkkinalla varmistamalla uusien toimijoiden alalle pääsyn uudistuvan postipalvelulainsäädännön tehokkaalla käyttöönotolla ja valvonnalla
- varmistaa, että Itella Oyj:n yrityksiin soveltamat hinnat ja ehdot ovat säänneltyissä postituotteissa syrjimättömät ja kohtuulliset.
- varmistaa kansainvälisellä yhteistyöllä suomalaisille yrityksille tasapuoliset, Euroopan-laajuiset kilpailuolosuhteet.

Nopeat ja toimivat tietoliikenneyhteydet yrityksille ja yhteisöille

Viestintävirasto

- edistää nopeiden ja toimivien laajakaistayhteyksien tarjontaa. Vuoden 2010 loppuun mennessä kaikkiin suomalaisiin yrityksiin ja julkishallinnon toimipisteisiin on mahdollisuus hankkia vähintään 1 Mbit/s:n laajakaistaliittymä. Vuoden 2015 loppuun mennessä nopeat 100 Mbit:n laajakaistayhteydet ovat lähes kaikkien saatavilla.
- vastaa kansallisen laajakaistastrategian toteuttamisesta runkotason kuituyhteyksien edistämiseksi haja-asutusalueilla huolehtimalla muun muassa valtion yritystukiin liittyvistä tehtävistä.

Taajuuksien tehokas jakaminen

Viestintävirasto

- vaikuttaa taajuuspäätöksillään siihen, että elinkeinoelämä saa käyttöönsä tarpeisiinsa soveltuvia riittävän häiriöttömiä radiotaajuuksia.
- huolehtii siitä, että elinkeinoelämän kannalta oleelliset taajuustarpeet saadaan mahdollisimman laajasti mukaan eurooppalaisiin ja maailmanlaajuisiin taajuuspäätöksiin.
- edistää taajuusratkaisuillaan uuteen teknologiaan perustuvien laitteiden ja palvelujen kehittämistä ja käyttöönottoa.
- tehostaa kysynnän ennakkointia taajuussuunnittelussa.
- ottaa huomioon taajuuspäätöksissään viestintämarkkinoiden toimivuuden.

Kotimaisten verkkoinvestointien edistäminen

Viestintävirasto

- ottaa teleyritysten teknisessä ohjauksessa huomioon kansainvälistymiseen liittyvät näkökohdat ja kannustaa yrityksiä kansallisiin verkkoinvestointeihin.
- tuottaa ja ylläpitää yhteistyössä viestintäyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa elinkeinoelämän tarpeita palvelevaa, puolueetonta tutkimus- ja seurantatietoa viestintätoimialan kehityksestä, investointikyvystä ja investoinneista sekä markkinaindikaattoreista.

Yritysten tietoturvallisuuden lisääminen

Viestintävirasto

- tuottaa yhteistyössä keskeisten turvallisuuspalveluja tuottavien viranomaisten kanssa elinkeinoelämän turvallisuustilannetta käsitteleviä raportteja ja uhka-analyyssejä. Yritykset voivat hyödyntää tietoa ennakoidessaan ja arvioidessaan turvallisuustilanteeseen vaikuttavia riskejä.
- tuottaa turvallisen verkko- ja palvelutarjonnan varmistamiseksi tietoturva- ja tietosuojauhkien ennakkointiin kehittyneitä ratkaisu- ja varoituspalveluja.

Tietoturvallisuusmarkkinoiden kansainvälistymisen tukeminen

- Viestintävirasto asettaa kansallisena tietoturvallisuusviranomaisena tietoturvasovaatimukset tietoliikennejärjestelmille ja -tuotteille. Viranomaishyväksyntä edistää kotimaisten tietoturvatuotteiden ja -palvelujen pääsyä kansainvälisille markkinoille.

Viestintäviraston sähköisten palvelujen kehittäminen

- Viestintävirasto edistää sähköisen viestinnän tarvitsemien "raaka-aineiden", kuten verkkojen numeroiden, osoitteiden ja tunnusten saatavuutta ja käyttöönottoa kehittämällä sähköisiä asiointijärjestelmiä.

2.3. Yhteiskunnan toimivuus

Yhteiskunnan käytössä on turvallinen ja toimiva sähköisen viestinnän infrastruktuuri. Viestintäverkot ja niissä tarjottavat viestintäpalvelut ovat keskenään yhteentoimivia.

Viestintävirastosta kehittyi kansallinen tietoturvallisuusviranomainen, joka tuottaa tietoturvaluuspalveluja kattavasti koko yhteiskunnan tarpeisiin. Ilmeneviin ongelmiin puututaan välittömästi, ja kansallinen kyky suojaautua uhilta on erittäin hyvä.

Postipalveluverkko on valtakunnallinen ja postinkulku häiriötöntä.

Toiminnalliset linjaukset

Viestintäverkkojen ja -palvelujen teknisen laadun ja toimivuuden edistäminen

Viestintävirasto

- varmistaa verkkojen teknisen laadun ja toimivuuden tarkoituksenmukaisella ohjeistuksella, mikä sisältää myös parhaiden käytäntöjen edistämisen sekä vika- ja häiriötilanteiden tehokkaan hallinnan ja korjaamisen.
- kehittää tilannekuvaa verkkojen rakenteesta ja toimivuudesta. Lisäksi tuetaan toimenpiteitä, joilla taataan verkkojen kansallinen toteutus ja hallinnointi.
- edistää viestintäpalvelujen yhteentoimivuutta, mikä parantaa niiden käytettävyyttä ja toimivuutta sekä lisää käyttäjien halukkuutta uusien viestintäpalvelujen käyttöönottoon.
- ylläpitää ja kehittää kansallista ENUM-palvelua, jolla tuetaan IP-verkkoihin pohjautuvien palvelujen ja piirikytkentäisiin verkkoihin pohjautuvien palvelujen yhteentoimivuutta.
- seuraa verkkotunnus- ja nimipalvelinjärjestelmien teknistä kehitystä ja varautuu tekemään tarvittavat muutokset järjestelmiin.
- takaa fi-juuren toiminnan kaikissa olosuhteissa.
- luopuu kiinteän verkon telealuejaosta suunnittelukaudella.
- kehittää numerointijärjestelmää ottaen huomioon käyttäjien tarpeet, numeroiden tasapuolisen jakamisen ja verkkoteknologioissa tapahtuvat muutokset.
- edistää IPv6:n asteittaista käyttöönottoa Suomessa yhdessä alan toimijoiden kanssa.

Radioverkkojen häiriöttömyyden varmistaminen

Viestintävirasto

- huolehtii kahdenvälisellä yhteistyöllä taajuuksien häiriöttömyydestä ja riittävydestä naapurimaiden raja-alueilla.
- selvittää ja poistaa radioverkkojen häiriöt ottaen erityisesti huomioon yhteiskunnan toiminnan kannalta oleellisten radioverkkojen häiriöttömyyden tarpeet.

Viestintäverkkojen ja tietoyhteiskunnan palvelujen turvallisuus

Viestintävirasto

- valvoo viestintäverkkojen ja -palvelujen tietoturvasoaa sekä koti- ja ulkomaisten tietoliikennedyhteyksien toimintavarmuutta. Viestintävirasto määrittelee yhdessä toimijoiden kanssa tietoturvan vähimmäistasot.
- seuraa toimialallaan tapahtuvaa teknistä standardointia ja hyödyntää niitä aktiivisesti turvallisuuden kehittämiseksi yhteistyössä toimijoiden kanssa.
- vaikuttaa yhteistyössä tietosuojavaltuutetun kanssa aktiivisesti sähköisten asiointipalvelujen tarjoajiin palvelujen tietoturvasoan parantamiseksi.
- tuottaa ohjelmisto- ja laitteistohaavoittuvuuksien hallintapalveluja kansallisena koordinoitipisteenä.
- kehittää taajuuksien käyttöoikeuksien tarjonta- ja palvelumalleja yhteiskunnan ja markkinoiden tarpeiden mukaisesti.

Huoltovarmuuskriittisten toimijoiden toimintaedellytysten kehittäminen ja erityissuojattavien kohteiden turvaaminen

Viestintävirasto

- edistää teleyritysten ja muiden huoltovarmuuskriittisten toimijoiden välistä yhteistyötä, jolla tuetaan viestintäverkkojen luotettavuuden ja toimivuuden kehittämistä.
- tunnistaa yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen riippuvuuden yleisistä viestintäverkoista ja -palveluista sekä edistää toimijoiden omaehtoista yhteistyötä palveluketjun luotettavuuden ja toimivuuden varmistamiseksi.
- asettaa kansallisena turvallisuusviranomaisena vaatimukset erityissuojattavien kohteiden viestintäverkkojen ja näihin liittyvien keskeisten järjestelmien ja palvelujen turvallisuudelle.
- lisää Viestintäviraston ja Huoltovarmuuskeskuksen välistä varautumisyhteistyötä ja laajentaa tietoturvapalvelujen kohderyhmiä muun muassa IT-palvelujen tuottajiin ja automaatiojärjestelmien toimittajiin sekä sosiaali- ja terveystoimeen.

Postipalvelujen toimivuuden varmistaminen

- Viestintävirasto varmistaa postiyrityksille asetettujen velvoitteiden tehokkaalla valvonnalla ja tarkoituksenmukaisella ohjeistuksella jakeluverkon valtakunnallisen kattavuuden ja postinkulun häiriöttömyyden.

Yleisradion rahoituksen turvaaminen

Viestintävirasto

- huolehtii Yleisradion rahoituksesta parlamentaarisen työryhmän hyväksytyjen ehdotusten mukaisesti.

2.4. Ympäristö

Sähköisten viestintäpalvelujen käytöllä korvataan ympäristöä kuormittavia toimintoja. Toimivat ja turvalliset viestintäverkot edistävät sähköisten viestintäpalvelujen käytön yleistymistä.

Sähköisissä viestintäpalveluissa käytetään energiatehokkaita laitteistoja ja verkkoratkaisuja.

Toiminnalliset linjaukset

Viestintäviraston ympäristöasioita koskevat toiminnalliset linjaukset täsmentyvät liikenne- ja viestintäministeriön ilmastopoliittisen selonteon julkaisemisen jälkeen.